

นิธิตี อังเรชพาณิชย์. 2550. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้รับการสนับสนุนจากองค์กรกับการปฏิบัติบทบาทการพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.มาริสสา ไกรฤกษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรกับการปฏิบัติบทบาทการพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างคือพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานในกลุ่มงานการพยาบาลของโรงพยาบาลทั่วไป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 328 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามทั้งสิ้น 4 ส่วน ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิของพยาบาลวิชาชีพ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และตรวจสอบความเชื่อมั่นในพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาสารคาม จำนวน 30 คน หาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาทการพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ เท่ากับ 0.79, 0.85 และ 0.82 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูล ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การได้รับการสนับสนุนจากองค์กร กับการปฏิบัติบทบาทการพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยคำนวณร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและวิเคราะห์การพยากรณ์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 94.2 มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมระดับเหนือกฎเกณฑ์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.1 ระบุว่าได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเพื่อให้เกิดการปฏิบัติบทบาทการพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.1 มีการปฏิบัติบทบาทการพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยอยู่ในระดับสูง

2. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และการได้รับการสนับสนุนจากองค์กรมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติบทบาทการพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .158, .394$ ตามลำดับ)

3. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และการได้รับการสนับสนุนจากองค์กรสามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติบทบาทการพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยได้ร้อยละ 16.9 ($R^2 = .169$)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 52.169 + .301 \text{ Moral reasoning} + .241 \text{ Organization support}$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .382 \text{ Organization support} + .118 \text{ Moral reasoning}$$

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารทางการพยาบาล ควรส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นแนวทางในการตัดสินใจ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ขัดแย้งทางจริยธรรม สนับสนุนการอบรมเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วยและมีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน จัดอัตรากำลังให้เพียงพอกับความต้องการการพยาบาลของผู้รับบริการตามมาตรฐานวิชาชีพ สนับสนุนให้พยาบาลและแพทย์มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการดูแลผู้ป่วย

Nithiwadee Angrekaphanich. 2007. **The Relationship between Moral Reasoning, Organizational Support and Practice of Patient Advocacy Roles of Professional Nurses in General Hospitals, Northeastern, under the Ministry of Public Health.** Master of Nursing Science Thesis in Nursing Administration, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Marisa Krairiksh

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the relationships between moral reasoning, organization support and practice of patient advocacy roles of profession nurses in general hospitals, Northeastern, Under the Ministry of Public Health. The study sample was 328 professional nurses working in general hospitals and were selected by stratified simple random sampling without replacement technique.

The research instrument was a questionnaire consisted of four parts of demographic data, moral reasoning, organization support and practice of patient advocacy. The questionnaire was designed by the researcher and validated by five experts. The reliabilities of the questionnaire on moral reasoning, organization support and practice of patient advocacy were tested in thirty professions nurses in Mahasarakham hospital. The Cronbach's Alpha Coefficients for moral reasoning, organization support and practice of patient advocacy were 0.79, 0.85, and 0.82, respectively. Statistical techniques utilized in data analysis were percentage, means, standard deviation, Pearson's product moment correlation.

The research findings show that:

1. Majority of professional nurses have autonomous of moral reasoning (94.2%). Nurses' perception on organization support was at high level (60.1%) and practice of patient advocacy roles of professional nurses was at high level (56.1%).

2. The moral reasoning and organization support were positively and significantly correlated with practice of patient advocacy roles of professional nurses in General hospitals, Northeastern, Under the Ministry of Public Health, at .05 levels. ($r = .158, .394$, respectively)

3. The moral reasoning and organization support significantly predict the nursing practice regarding patient advocacy. The total variance explained was 16.9 percent ($R^2 = 169$).

The unstandardized score function was:

$$\hat{Y} = 52.169 + .301 \text{ Moral reasoning} + .241 \text{ Organization support}$$

The standardized score function was:

$$\hat{Z} = .382 \text{ Organization support} + .118 \text{ Moral reasoning}$$

Recommendation for this study is that nursing administrators should support the registered nurse to use moral reasoning in decision making related to conflict ethical events, support for training and advocacy role practice, reward or motivate persons who can take a good advocacy for patients. Adequate nursing staff allocation and good relationship building between nurses and physicians will also support moral reasoning of registered nurses.